

KÖZÖNSÉG ÉS KAPCSOLAT

AZ AQUINCUMI MÚZEUM KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATI KIADVÁNYA ■ 2007–2008

LUDI AQVINCENSES MMVII:

- ▶ FLORALIA
- ▶ Aquincumi Költőverseny
- ▶ A Múzeumok éjszakája Aquincumban
- ▶ Oké, Néró Aquincumban
- ▶ Borszínház
- ▶ Nimfa ünnep
- ▶ Fabrica Musivaria
- ▶ Ókori Szünidődő Aquincumban

Kiállítások:

- ▶ „Találtak már aranyat?”
- ▶ Erotika Aquincumban
- ▶ Róma Aquincumban

Az Aquincumi Múzeum 2007-ben átadott új kiállítási épülete a romterület felől

Aktuális információk – 2008

Belépőjegyek ára:

- Felnőtt: 900,- Ft/fő
- Csoportos felnőtt (15 fő felett): 650,- Ft/fő
- Diák, nyugdíjas: 450,- Ft/fő
- Csoportos diák (10 fő felett): 300,- Ft/fő
- Családi (4 főig): 1.600,- Ft

Idegenvezetés (csak előzetes bejelentés alapján):

- Magyarul:
 - 1 fő – 1.100,- Ft/fő
 - 1-5 fő – 550,- Ft/fő
 - 6 fő felett – 4.200,- Ft/csoport
- Idegen nyelven (angol, német, francia):
 - 1 fő – 2.100,- Ft/fő
 - 1-5 fő – 1.100,- Ft/fő
 - 6 fő felett – 5000,- Ft/csoport
- Iskolás csoport: 1-5 fő – 550 Ft/fő
- 6 fő felett - 2.100,- Ft/csoport

Közönség és Kapcsolat VI. – Aquincum 2007–2008
Kiadja az Aquincum Baráti Kör
Budapest, 2007
Felelős szerkesztő: L. Kurucz Katalin
Fotó: Horváth Zoltán, Komjáthy Péter, Verebes Anett
Nyomdai előkészítés: Kolozsvári Krisztián

Borítón elől: jelenet az Oké Néró Aquincumban című előadásból
Borítón hátul: Kemény Kinga játszik az aquincumi orgonán a múzeum új kiállítási épületének megnyitóján

Az Aquincumi Múzeum és a Fürdőmúzeum (Thermae Maiores) nyitva tartási rendje ünnepnapokon:

- május 1. (csütörtök): nyitva
- május 12. (pünkösd hétfő): nyitva
- május 13. (kedd): zárva
- augusztus 20. (szerda): nyitva
- augusztus 21. (csütörtök): zárva
- október 23. (csütörtök): nyitva
- november 1. (szombat): nyitva
- december 24. (szerda): zárva
- december 26. (péntek): nyitva
- december 31. (szerda): zárva
- 2009. január 1. (csütörtök): zárva

Figyelem! A Hercules villa ideiglenesen zárva tart! Az érdeklődők előzetes bejelentés alapján, csoportosan látogathatják a villát. (Bejelentés: 45-40-438 vagy aquincum@iif.hu – címen)

A 2008. év kiállításai és programjai*

Aquincumi Játékok 2008 – LVDI AQVINCENSES MMVIII

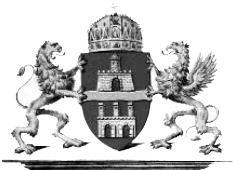
- **Antik zenekultúra – magyar zenekultúra**, Az aquincumi orgona 1. koncert és előadás, Magyar Kultúra Napja, 2008. január 22., Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület
- **Az aquincumi orgona** 2. koncert és előadás, 2008. február 22., Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület
- **FLORALIA – Római tavaszünnep**, 2008. május 17–18. 10–17 óráig, Helyszín: Aquincumi Múzeum, romterület
- **FABRICA MUSIVARIA – Római mozaikműhely**, 2008. május 27–29., Helyszín: Hercules villa
- **XI. Aquincumi Költőverseny**, 2008. május 31., Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület
- **Ókori SzüniDödő** (www.szunidodo.hu), 2008. június 24–26., Helyszín: Aquincumi Múzeum, romterület
- **Múzeumok éjszakája** (www.muzeumokejszakaja.hu) **Aquincumban**, 2008. június, Helyszín: Aquincumi Múzeum, romterület,
- **Aquincumi Nyári Tábor**, 2008. július 7–11., Helyszín: Aquincumi Múzeum, romterület
- **Óbudai Nyár** (www.obudaitarsaskor.hu) **Aquincumban**, Nyári Színházi esték, 2008. július 17–19., 25–26. Helyszín: Aquincumi Múzeum, romterület
- **Nimfa-ünnep**, 2008. augusztus 2., Helyszín: Római Strandfürdő
- **Kulturális Örökségi Napok** (www.oroksegnapok.hu) **Aquincumban**, 2008. szeptember 20-21., Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület
- **Múzeumok Őszi Fesztiválja Aquincumban**, 2008. október, Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület
- **A Tudomány Ünnepe** (www.tudomanyunnep.hu) **Aquincumban**, 2008. november, Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület
- **SATURNALIA – A karácsonyi ünnepkör gyökerei az antikvitásban**, 2008. december 16-21., Helyszín: Aquincumi Múzeum, kiállítási épület és udvara

Kronoszkóp: ablak a múltra

Kronoszkóp néven múltba néző készüléket fejlesztett ki a Budapesti Történeti Múzeum Aquincumi Múzeuma számára az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet (SZTAKI). Az állványon álló, turistatávcsőhöz hasonlóan körbeforgatható nézőkében a jelen romjainak a helyén a számítógéppel rekonstruált ókori épületek jelennek meg az aquincumi romterületen.

* Az Aquincumi Múzeum fenntartja a jogot a rendezvények programjának és időpontjának változtatására. A legfrissebbekről a múzeum honlapján, illetve a 430–1081-es telefonszámon lehet tájékozódni.

A 2007. évi rendezvények és kiállítások támogatói

Művészeti és Szabdművelődési Alapítvány, Magyar Államkincstár Közép-magyarországi Regionális Igazgatóság, AXA Pénztárszolgáltató Zrt., Pro Renovanda Cultura Hungariae, MSZSZ EJI Színész Jogdíj Bizottság, Nemzeti Civil Alapprogram

HA EURÓPAI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGI NAPOK, AKKOR AQUINCUM!

2006-ban, az Európai Kulturális Örökség hétvégén tekinthették meg először az érdeklődők az Aquincumi Múzeum új kiállítási épületének belső terveit és az új állandó kiállítás látványterveit a volt ELMŰ épületében. A Fővárosi Önkormányzat 2005-ben vásárolta meg és adta át múzeumi célra az épületet, melynek belső átalakítása már első ütemében tartalmazta az új állandó kiállítás számára otthont adó tereket. Az Európai Kulturális Örökségi Napok 2007. évi rendezvényeinek előestéjén pedig megnyílt a főváros legrégebbi múzeumának legújabb kiállítási épülete az Aquincumi Múzeum területén.

Az új kiállítás megnyitása múzeumtörténeti esemény. Budapest Székesfőváros Tanácsa 1887-ben, éppen 120 éve határozta el a fővárosi múzeum létrehozását, melynek első épületeként, a főváros római kori emlékeinek bemutatására emelték később az Aquincumi Múzeumot. A római kori polgárváros maradványainak közepén álló régi épület kiállítótere azonban a múzeum gyorsan gyarapodó gyűjteményébe került értékes régészeti leletek reprezentatív, korunk elvárásainak és igényeinek megfelelő

bemutatását már nem tette lehetővé. Az 1894-ben átadott Aquincumi Múzeumot hosszú évtizedekig még városszéli kirándulóhelyként tartották számon, s 120 év múltán végre olyan épületben fogadhatjuk vendégeinket, mely télen is a látogatók rendelkezésére áll.

A kiállításnak helyet adó, figyelemfelkeltő épület a főváros és Óbuda egyik – a Dunakanyar felé tartó – fő közlekedési útvonala mentén fekszik, az építés előtt álló Aquincumi híd és a volt Óbudai Gázgyár területe mellett. E turisztikai szempontból is kedvező fekvés a biztosítéka annak, hogy az Aquincumi Múzeum új épülete és benne az új állandó kiállítás megtekintése szinte valamennyi, a budai Várból a Dunakanyar felé tartó turista budapesti programjának része lehet.

A most múzeummá alakított épületet 1931-ben emelték, s „Elektromos Centrálé”, azaz trafóház célját szolgálta, s 2005-ig a Budapesti Elektromos Művek Rt. használta. Az épület Györgyi Dénes és Román Ernő tervei alapján épült. A tervezők az épület külsejének kialakításánál figyelembe vették a környezetet, az aquincumi polgárváros ásatások nyomán lassan kibontakozó rom-

területét. A vörös téglás, oszlopos épületet gyakran vélték korábban is múzeumnak a Szentendrei úton haladók. Az új épület modern bejárata a romterület felé irányul, a római város felől vezet be a látogatókat a kiállítóterbe.

Az épület felújításának első ütemeként kialakított állandó kiállítási tér alkalmat ad arra, hogy a múzeum olyan rejtett kincseit, mint a világhírű aquincumi orgona, vagy a helytartói palota mozaikpadlói bemutatthassuk. Az egész épületben kiépült a korszerű infrastruktúra, amely alkalmassá teszi az intézményt a mai követelményeknek megfelelő, látogatóbarát szolgáltatásokra.

Jelenleg a második ütem előkészítése folyik, mely akadálymentessé teszi a földszinti terek után az emeleti kiállítótereket is. Ebben az ütemben látványtár nyílik a földszinten, mely jelenleg a múzeum raktáraiban tárolt leleteket tárja majd az érdeklődők elé, múzeumi bolt és büfé szolgálja majd a látogatók kényelmét. Várhatóan a 2008. évi Kulturális Örökségi Napok alkalmával a második ütem elkészült tereit is birtokba vehetik a látogatók.

Zsidi Paula

„TALÁLTAK MÁR ARANYAT?”

A 2006. év legszebb budapesti ásatási leletei

Időszaki kiállítás az Aquincumi Múzeum régi kiállítási épületében

2007. április 13 – október 31.

„Na, és találtak már aranyat?” érdeklődnek sokszor a régészek a régészektől az ásatásokkal kapcsolatban. Az archeológusok számára azonban egy-egy kerámiatöredék, vagy érem gyakran nagyobb jelentőséggel bír, mint az egyébként igen ritkán előkerülő nemesfém tárgyak. Épp a nézőpontok különbsége indokolta az idén 11. alkalommal bemutatásra kerülő kiállítás-sorozat főcímét.

A tárlat felöleli az őskor, a római foglалás időszaka és a népvándorlás korát összesen több mint tízezer évet, ezen korszakok emlékeit 70 ásatáson találták meg a Budapesti Történeti Múzeum (BTM) régészei a tavalyi esztendőben. A 2006. évi ásatási szezon legszebb és legérdekesebb leleteinek kiválasztása már csak azért is nehéz feladat volt, mert e nagyszámú feltárásból hihetetlen mennyiségű műtárgy (200.000 db) került a BTM Ős- és Népvándorláskori, illetve Őkörtörténeti Osztályának raktárába.

Az őskori kultúrák és a népvándorlás korának leletei elsősorban olyan nagyberuházásokhoz kapcsolódó ásatások során kerültek napvilágra, mint a Csepeli Szennyvíztisztító építési munkái, ahol réz- és bronzkori, illetve Árpád-kori település részleteit, bronz- és vaskori sírokat találtak a régészek. Hasonló beruházástípus, az M0-as körgyűrű keleti szektorának megelőző feltárásai kapcsán nemcsak réz és bronzkori sírok, települések házmaradványai, hulladékgödrei, hanem a népvándorlás időszakához köthető településnyomok maradványai is előkerültek. A III. kerületi Csúcshegy-Harsány-lejtő területén, egy lakópark beruházását megelőző feltárás során előkerült leletanyagban, szinte minden őskori kultúra képviseltette magát: újkőkori-, réz- és bronzkori településmaradványok mellett kora

vaskori, valamint római kori falusias települések is napvilágra kerültek.

A nagyszámú római kori temetőrészlet feltárása közül kiemelkedik az egykori gázgyár területe alatt húzódó temető újabb részeinek, a folyamatosan fejlődő Graphisoft Park építkezéseivel kapcsolódó kutatása. Ezen, az Aquincum polgárvárosához tartozó területen, csak a tavalyi évben rekordmennyiségű, több mint 900 sírt dokumentáltak a múzeum munkatársai. További temetőrészletek kerültek elő a római legiotábort övező katonavároshoz tartozó területeken a Lajos utcában és a Bécsi úton. Igazi különlegességnek számítanak az M6-os autópálya bevezető szakaszánál napvilágra került, bennszülött kelták által használt, de már „globalizált” római mintára készült temetkezések: a sírkertekben sztéléket állítottak az elhunyt tiszteletére, a sírok a Kr. u. 1-2. századra keltezhetők.

Római kori épületek maradványait is szép számmal találtak a régészek 2006-ban. Az egykori 2-3. századi legiotábor területén, a Flórián téren és a Polgár utcában egy irodaház építését megelőzően folyt feltárás, melynek során a legio katonáinak kaszárnyái és a tábor nagyobbik fürdőjének (Thermae maiores) újabb részletei kerültek elő. A Miklós téren, a tábor közvetlen szomszédságában pedig gazdag leletanyaggal kísért épületmaradványok kerültek elő.

Az Aquincumi Múzeum romkertjében, azaz az aquincumi polgárváros területén tavaly is folytatódott az a látványás, melynek során a látogatók is betekintést nyerhettek egy római lakóház feltárásának rejtelseibe. A feltárás egyik kiemelkedő lelete egy delfinekkel díszített, szarvasagancsból faragott szövőtábla, amely mivel római kori régészeti lelőhely területén ritkán kerül elő, igazi különlegességnek számít.

A kamarakiállításon külön egységben mutattuk be az ős-, és római kori emlékanyagot, a válogatást a kiállított tárgyak fotói alapján készült kirakó egészíti ki.

T. Láng Orsolya

EROTIKA AQUINCUMBAN

Időszaki kiállítás az aquincumi romterület „Dirké” védőépületében

Az Aquincumi Múzeum gyűjteményében, a római kor tárgyi emlékeit őrző más gyűjteményekhez hasonlóan, több, erotikusnak tartható tárgy és ábrázolás is van. Ezeket szemlélve az érzelmek és érzékek egykori világába pillanthatunk be. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk, hogy a ma netán megbotránkoztató, de mindenképpen meghökkentő formájú darabok az antik ember számára más jelentést hordoztak!

Az ősi pásztortársadalom – amilyen Róma is volt – továbbélése, jóléte számára a szaporodás lehetősége, a termékenység alapvető tényező. Ennek elősegítésére voltak hivatva a különböző erotikus kultuszok, s ennek rendkívüli fontosságára utalnak a mítoszokban megőrződött szerelmi történetek is. Az emberi vonásokkal felruházott istenek szexuális étvágyától a földi halandók sem menekülhettek. Különféle használatra szánt tárgyakon találkozhatunk az istenek – mindegyiknek Zeus/Jupiter – a legváratlanabb alakban történő megtermékenyítő megjelenésével. Az apja által érctoronyba zárt Danaét aranyeső formájában

Danaet ábrázoló mézeskalácminta (Kr. u. 2. sz.) az Aquincumi Múzeum gyűjteményéből

látogatta meg – ezt a jelenetet egy mézeskalács sütésére szolgáló kerámia minta őrizte meg számunkra. Kedvelt téma volt, hogy a trójai háborút okozó szépséges Helené anyját, Lédát az isten hattyú alakjában megtermékenyítette meg – gyűrűkő és köemlék egyaránt megőrizte a jelenetet.

Az erotika természetesen a római császárkor ember számára is az élet fontos részét jelentette, amelynek költők szavaikban, kézművesek pedig a legkülönbözőbb anyagú ábrázolásokon hangsúlyt is adtak. Köemlékeken lenge öltözetű táncosnőket jelenítettek meg, de az ókor „porcelánjának” nevezett díszedények, a terra sigillaták oldalait beborító domborművek között is akadnak egyértelműen erotikus jelenetek.

A szerelem és a szexualitás Aphrodité/Venus istennő „hatáskörébe” tartozott, akinek több aspektusát is megkülönböztették. A „gráciai” vonásokat mutató „égi” istennő – Venus Urania – mellett tiszteletnek örvendett a frivolabb, az ősi termékenység istennővel azonosítható, „népi” Venus. Ez utóbbi tiszteletére terjedtek el a nagy mennyiségben gyártott terrakotta figurák.

Bár sejtethetően Aquincum polgárvárosában is volt nyilvánosház, a tárgyak többsége mégsem az örömszerzést, hanem továbbra is a termékenység „elősegítését” szolgálta. Bajelhárító-szerencsehozó szerepet tulajdonítottak a borostyánból vagy bronzból készült kicsiny phallosoknak, amiket gyakran gyermekek nyakába akasztottak. Az amulettek mellett hasonló megfontolások vezettek a rendkívüli méretű phallosszal ábrázolt Priapus isten szobrának felállításához is.

Az év legrövidebb éjszakájára készült kiállítás ezekből a ritkán bemutatásra kerülő tárgyakból és ábrázolásokból válogatott. Az ún. Dirké védőépület mérete és felépítése alkalmas az egyszerre csak kevés látogatót befogadó, intim hangulatú kiállítás elkészítésére. Az intimitást fokozta a tárgyakat bemutató installáció: a zárt „vitrin” belsejébe csak a különböző magasságban kialakított kis lyukakon keresztül lehetett bekukucskálni az egyes emlékek szemrevételezéséhez. A kis terem félhomályában a magyarázó szövegek, a témát illusztráló versek olvasására is csak egyénileg nyílt lehetőség. Az örökérvényű témát feldolgozó, augusztus végéig álló kiállítást – visszafogottsága ellenére – csak 18 éven felülieknek nyitottuk ki.

R. Facsády Annamária

A LIMES MENTI PROVINCIÁK ROMANIZÁCIÓJA BRITANNIÁTÓL MOESIÁIG

Időszaki kiállítás a Budapesti Történeti Múzeum Barokk csarnokában

A 2004–2007 között a Culture 2000 keretprogramban, három év futamidőre szóló, összesen 817.340 euróval támogatott kutatás a mainzi „Museum für Antike Schiffahrt” mint főpályázó irányításával és az ELTE BTK Ókori Régészeti Tanszéke társszervezőként történő részvételével 13 európai uniós ország kutatóinak bevonásá-

tartományainak átalakulási (más szóval „romanizációs”) folyamatait illetően a résztvevő országok kutatói ugyanazokat a kérdéseket vizsgálták meg.

Nevezetesen, hogy mi történik az egyes tartományok területén pl. az őslakosság hitvilágával, viseletével, építészetével, edényművességével, anyagi kultúrájával, lakás-, és

mindez a rómaiak megjelenésének hatására.

A kutatás időbeli határa a római foglалás tartományonkénti egymástól eltérő időben történő végbemenetele és a Caracalla által Kr. u. 214-ben kibocsátott, a Római Birodalom szabad születésű lakosainak római polgárjogot biztosító ún. Constitutio Antoniana hatályba lépése volt.

A kutatók évente két-két workshop keretében egyeztették a tematikai csoportok kidolgozása során elért eredményeket, mindig rávilágítva az átalakulási folyamatok egyes aspektusainak nagy területeken is átívelő hasonlóságaira és hangsúlyozottan kiemelve a helyi sajátosságokat.

A „Transformation” című EU-projekt célja végső soron a Római Birodalom Rajna-Duna-menti határtartományokban végbement kulturális átalakulási folyamatok vizsgálata, amelyeknek eredményei – mainzi székhellyel – a projekt megvalósítása során folyamatosan internetes web oldalon, a projekt befejeztével pedig a résztvevő országokban egyidejűleg poszterkiállításon mutatták be.

Magyarországon 2007 júniusában a szombathelyi Savaria Múzeum, július 17-től augusztus 31-ig a komáromi Klapka György Múzeum, 2007 szeptember-októberében a Budapesti Történeti Múzeum adott helyet a poszterkiállításnak.

Számadó Emese

A „Limes menti provinciák romanizációja Britanniától Moesiáig” című kiállítás megnyitója 2007. szeptember 3-án, a Budapesti Történeti Múzeum Barokk csarnokában

val Britannia provinciából kiindulva Germania, Noricum, Pannonia és Dacia tartományokon át egészen a mai Bulgária területén fekvő Moesia tartományig bezárólag a Római Birodalom európai, pontosabban Rajna-Duna-menti határ-

életmódjával, nyelvével, esetleges írásbeliségével a – területenként más-más módon végbemenő – római foglалást követően, illetve mely elemek maradnak meg a bennszülött lakosság anyagi kultúrájából, továbbá hogyan és mikor alakul át

RÓMA AQUINCUMBAN

A Budapesti Történeti Múzeum Aquincumi Múzeumának új állandó kiállítása

Magyarország egyik legnagyobb területű régészeti parkja Aquincum polgárvárosának kb. negyedét mutatja be, a városközpont legjellemzőbb középületeivel, több tucat magánházzal, fürdőekkel és szentélyekkel. A római élet és kultúra színterét bemutató építészeti emlékek kiegészítése a mindennapi élet tárgyaival, a művészeti emlékekkel és a belsőépítészeti maradványokkal elengedhetetlen része annak a szakmai és múzeumpedagógiai programnak, amelynek keretében a múzeum állandó és időszakos kiállításain fogadja látogatóit.

A több mint 100 éves, a korábbi állandó kiállításnak otthont adó régi múzeumi épületnek – bármennyire is kedves megszokott látványa – sem alapterülete, sem elavult infrastruktúrája nem teszi lehetővé, hogy a gyűjtemény legértékesebb és nemzetközi hírnévnek örvendő darabjait bemutassa a múzeum. Az új kiállítási épület átalakításával és az Oktatási és Kulturális Minisztérium Alfa programjának segítségével vált lehetővé, hogy a helytartói palota mozaikjai, valamint világhírű zenei emlékünknél, az aquincumi orgona jelentőségéhez méltó környezetben, a 21. század elvárásainak megfelelően látogatható legyen.

Az új kiállítás jól illeszkedik a múzeum közművelődési és múzeumpedagógiai programjához. Kiegészíti a romkertben szerzett információkat, és téli-nyári nyitva tartásával a korábbi múzeumi szolgáltatás színvonalát is emeli. Minden budapesti és sok vidéki diák is életében legalább egyszer megfordul Aquincumban. De míg eddig a tíz iskolai hónapból csak a tavaszi és őszi öt hónapban volt erre lehetőség, most a teljes iskolai időnyben ismerkedhetnek

meg a provinciaszékhely, Aquincum történetével, építészeti emlékeivel és a múzeum gyűjteményének legértékesebb tárgyaival. A korábban hiányzó fedett közönségfogadó tér és az időszaki kiállítótér, a korszerű infrastruktúra alkalmazásával működtethető audiovizuális eszközök, az akadálymentes megközelítés, a korábbinál megbízhatóbb műtárgyvédelem mind a bemutatott értékek, mind pedig a látogatók érdekeit szolgálják.

A kiállítás koncepciójának elkészítésénél arra törekedtünk, hogy a múzeum tereit bejáró látogató átfogó képet kapjon a római kultúráról, a múzeum különleges, egyedi értékeit is megtekinthesse, s ugyanakkor élvezetes, megkapó látványban legyen része. A kiállítás nem a megszokott, tábló-vitrin elrendezést mutatja, s nem a kiállított tárgyak mennyiségével kíván hatni a látogatóra, hanem a tárgyak minőségével. A bemutatott több mint 200 tárgy többsége az Európa nagy részét magában foglaló Római Birodalom egységes kultúrájának magas színvonalú tárgyi kultúráját mutatja.

Az épület előcsarnokába lépve a látogatót, az antik világképet be-

mutató római korból származó térkép vezeti be a római korba. Az elektronikus információs pult használatával már itt tájékozódhat a kiállításokról és a múzeum egyéb programjairól is. Az állandó kiállítás bevezetőjeként Róma és Aquincum rekonstrukciós rajza fogadja a látogatót.

A fogadótérből a római civilizációval Aquincumba érkező zenei kultúra helyi emlékeit bemutató terembe lépünk, melynek kiemelt helyén, együttesen láthatók az orgona eredeti darabjai, szerkezeti rekonstrukciója és megszólaltatható hangszermásolata. A bemutató érdekessége, hogy a világhírű leletet alig több mint 75 éve, éppen az új kiállítási épület alapozása során találta Nagy Lajos, a múzeum régésze, későbbi igazgatója. A feltárást követően most először nyílt lehetőség arra, hogy világhírű zenei emlékünket jelentőségéhez méltó körülmények között mutassuk be. Az egykori Római Birodalom területéről néhány orgonához tartozó töredék vagy a hangszer egy-egy részlete ismert, azonban mindeddig a legteljesebb darab éppen innen, Aquincumból származik. Az orgonával kapcsolatos számos információval sem a hagyományos módon, táblókon, hanem több, párhuzamosan futó videoprogram segítségével ismerkedhet meg a látogató. A kiállítás megtekintése közben a teremben lévő élvezhettek a megszólaltatható orgonán felvett antik dallam rekonstrukciókat. A terem egyébként kisebb kamara koncertek megrendezésére is alkalmas.

Az orgonateremből juthatunk a

A „Róma Aquincumban” című kiállítás részlete az Aquincumi Múzeum új kiállítási épületében

reprezentatív belső térélménnyel szolgáló nagyterembe, mely a helytartói palota emlékeit tárja elénk. A terem belső kialakítása a római kort idézi. A falakon falfestmények, mozaikok, a falak mentén a múzeum legszebb és legmonumentálisabb szobrai láthatók, melyek a császárt, a helytartót, és a római Pantheon kedvelt isteneit ábrázolják. A padlót minden eddigénél nagyobb kiterjedésben borítják helyreállított aquincumi mozaikok. Közülük néhányat most először tekinthetnek meg a látogatók. A múzeum kis alapterületű kiállítótermei eddig nem adtak lehetőséget ilyen méretű műtárgyak bemutatására. A hajógyári mozaik sorsa jól mutatja, hogy a megmentett régészeti emlékek tárolva és megőrizve új értékek létrehozásának kiindulópontjai lehetnek. A múzeumok régészeti raktárai pedig az új értékek teremtésének tárházai. A vitrinekben bemutatott tárgyak Róma Aquincumba is eljutó luxusának bizonyítékait tárják elénk. Az arany-, és ezüstékszerek, üveg-, bronz- és

kerámia díszedények, aranyozott márvány-, és bronzszobrocskák a helytartó és környezetének minden napjaihoz tartozhattak. A belsőépítészeti emlékek és a tárgyak egy része a helytartói palotából származik. Teljes együttesüket előkerülésük óta most láthatjuk először.

A magyar és angol nyelvű feliratokkal ellátott kiállítást szórólap, gyermekfoglalkoztató füzet és magyar valamint angol nyelvű CD egészíti ki. A bő háttér-információkkal szolgáló CD a kiállítás előcsarnokában érintőképernyős eszköz segítségével is megtekinthető.

*

A kiállító épületet és az épület múzeumi célra történő átalakítását a Fővárosi Önkormányzat finanszírozta, az új állandó kiállítást az OKM, a helyi önkormányzatok által fenntartott múzeumok szakmai támogatásának keretében finanszírozta. A gyermekfoglalkoztató füzet és a CD elkészítéséhez az NKA nyújtott támogatást.

Zsidi Paula

Az épület átadott első ütemének teljes alapterülete: 700 m²

- ▶ Állandó kiállítás: mintegy 300 m²
- ▶ időszakos kiállítás: 140 m²
- ▶ közönségfogadó terek: 110 m²

Az épület megvásárlása és belső átalakítása:

- ▶ finanszírozó: Fővárosi Önkormányzat
- ▶ tervező: Köztigon Építész Stúdió Kft., vezető tervező Rajk László
- ▶ kivitelező: Hérosz Zrt.

Az állandó kiállítás:

- ▶ Finanszírozó: Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapesti Történeti Múzeum, Nemzeti Kulturális Alapprogram
- ▶ Rendező: Zsidi Paula (BTM)
- ▶ Látványterv: Csernus Erzsébet (BTM)
- ▶ Belső építészeti terv: Rajk László (Köztigon)
- ▶ Szakmai munkatársak: Csontos Katalin, Facsády Annamária, Kérdő Katalin, Havas Zoltán, Horváth Zoltán, Kirchhof Anita, Beszédes József, Szu Annamária
- ▶ Mozaikrestaurálás: Mozaikművész Kft., Balázs Ernő Miklós
- ▶ Falfestményrestaurálás: Lapideus Kft., Szőke Balázs, Kurovszky Zsófia, Papp Pál
- ▶ Grafikai terv: Kolozsvári Krisztián (BTM)
- ▶ Kivitelezés: Hérosz Zrt., Mozaikművészet Kft., Lapideus Kft., Szigeti Márton és Társa Bt., Maracskó Bt., Gyürky L., BTM Aquincumi Múzeum

FLORALIA 2007

Tavaszünnep Aquincumban

Az Aquincumi Múzeum 2007. május 19-20-án rendezte meg a római kor egyik legkedveltebb ünnepét, a Floraliát felidéző rendezvényét. A Magyar Gyula Kertészeti Szakközépiskola és Szakiskola diákjai készítették a virágkötészeti díszítéseket.

Az ünnep Flórának, a nővényvilág antik istennőjének tiszteltére rendezett áldozatbemutatóval kezdődött. Ezután a közönség két napon át ismerkedhetett az antik Róma életével: kipróbálhatták a hódító legiók fegyvereit, ékszert, sarut, kerámia edényeket, érmét készíthettek, részt vehettek római gyermek-, és ügyességi játékokon.

Tóth J. Attila régész a vízi régészetről tartott előadást. Ehhez kapcsolódóan hajó makettet építhettek.

A tábori életet, a hadigépeket is bemutató (ahol a látogatók is kipróbálhatják a catapultát és a ballistát) programsorozatban közreműködött a Norde Gard, az OSUS törzs, a Familia Gladitoria, a Legio Brigetio és a szentendrei szír íjászok csapata.

Első alkalommal rendezték meg Aquincumban a IV. Országos Stratégiai Játék Bajnokságot. A Dirke védőépületben terepasztalon lehetett nyomon követni az ókori görögök és rómaiak híres csatáinak eseményeit. A látogatók a terem előtt ólomból önthették ki a katonák és gladiátorok figuráit.

Fortuna szentélyében működött Ursula kelta jósdája. Mellette római receptura alapján készültek

az ételek, melyeknek kóstolója ismét nagy siker volt.

A nagy lakóház kétpilléres termében, a római tricliniumban, emlékfotók készültek a római és kelta viseletbe öltöztetett látogatókról, akik viseleti tárgyaikat a helyszínen maguk is elkészíthették.

Színészek és pantomimesek

elevenítették meg ezen a hétfőn az ókori Aquincum minden napjait. Plautus „Szamárvásár” című darabját, Halmágyi Sándor rendezésében Efiastriadis Stratos, Erdős Anna, Fazekas István Jászai díjas, Nagy Zsolt, Petőházi Mónika, Varga Kata adta elő a Sirtos együttes hangulatos zenei aláfestésével.

A 2007. évi virágünnep megrendezéséhez Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata, Bokor István, Kis Viktor, Demeter Dénes és Pauczu György virágkereskedő nyújtott támogatást.

Lengyelne Kurucz Katalin

Római ruhába öltöztetett látogatók a romterület „kétpilléres” termében a Floralia rendezvényen

Részlet a X.
Aquincumi
Költőversenyből
2007. június 1-jén a
múzeum kőtarában

VIGYÁZAT, FERTŐZŐ!

A X. AQUINCUMI KÖLTŐVERSENY

A kiírás a megszokott volt, ám a folytatás meglepő fordulatot hozott. Az Aquincumi Költőverseny ötletgazdája és ceremóniamestere (becses személyem), megfertőzve az eltelt tíz év versenyeitől, vette a bátorságot, és nyitányként felolvasta saját művét:

Előszó a X. Aquincumi Költőversenyhez

Az itt a kérdés (félve teszem föl),
Hogy lehet az, hogy poéta-verseny,
Verset utáló, prózai korban
Tíz nyarat él meg e zord romokon?

Tán, hogy a verset rendre beküldő
Isteni szerzet, mind, aki költő,
Azt hiszi, akkor jut csak a mennybe,
Hogyha a földön sorra leírja
Mit neki néha Istene diktál?

„Oktalan elmék!” – véli a józan.
Ám, akit így vert emberi sorsa,
Tudva reméli: védi az Isten
Azt ki a verstől részegedett meg!

És láss csudát! – a jelenlévő versengő költők nem kövezték meg a vakmerő tett elkövetőjét, sőt, a zsűri egyhangú felkiáltással tudatta: „Vége a versenynek, megvan a győztes!”

Félre a tréfával! Valóban elgondolkodtató, hogy immár tíz éve, miért is vállalja a kihívást egy évről-évre gazdagodó, jeles költő-koszorú, hogy megméresse magát egy versengésben. A magyarázatot abban vélem megtalálni, amit életfilozófiámnak vallok: „Minden játék! – de játszani csak halálosan komolyan, és a játékszabályok betartásával érdemes.”

Igen, játszanak, és betartják a kiírás nem könnyű feltételeit az én szeretett költő-barátaim. Adjanak nekik az égiek ihletet, tintát a tollukba, és teli patront a nyomtatóba! – hogy az idei év kiírásának is eleget téve, jeles művekkel gazdagítsák az eddigi remek sorát.

Végezetül álljon itt az elmúlt év díjazottjainak sora:
Arannyal ékesített babérkoszorú: RIGÓ BÉLA
Ezüsttel ékesített babérkoszorú: KERÉK IMRE
Bronzzal ékesített babérkoszorú: MECHLER ANNA
Az Aquincumi Múzeum különdíja: KOOSÁN ILDIKÓ
A Pannon Művészet Alapítvány különdíja: PÉLI GÁBOR
A Nagy Lajos Társaság különdíja: MECHLER ANNA
Az előzsűri különdíja: KERÉK IMRE
Közönségdíj: SZARKA ISTVÁN
Az epigrammaíró verseny győztese: SZARKA ISTVÁN

Papp János

A MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA AQUINCUMBAN

„Egy balzsamos erotikus éjszaka Aquincumban a Múzeumok éjszakáján” ezzel a szlogennel nyitotta meg a múzeum „Erotika Aquincumban” című időszak kiállítását a romterület ún. Dirke védőépületében 2007. június 22-én. A kiállítást ismeretterjesztő előadás kísérte az antikvitás erotikájáról és annak művelődéstörténeti háttéréről Dr. Facsády Annamária régésznek, a bemutató rendezőjének előadásában.

Az ókor erotikus irodalmából elevenedtek meg részletek a fórum jellegzetes épületeinek falai közt Bódi Gergő, Borbás Gabi, Nyertes Zsuzsa, Papp János, Schlanger András előadásában. A múzeum előtt mozgóárus kínálta egyedi portékáit: termékenység-amu-

letteket, titkos afrodiziákum recepteket, mézeskalács mintákat pikáns ábrázolással.

A Magyar Csillagászati Egyesület távcsöves bemutatóval, vetítőképes előadással csatlakozott a programhoz, melyben a csillagképek és az antik mitológia kapcsolatával ismertették meg az érdeklődőket.

A fáklyafénnyel megvilágított romkertben, az „Istene, katonák, polgárok Aquincumban” és a „Találtak már aranyat? – 2006. év legszebb ásatási leletei” című kiállításon a múzeum korhű ruhákat viselő munkatársai kalauzolták a látogatókat a kosztümös idegenvezetés során.

Az HBO televíziós csatorna „Róma” című új sorozatának kivetítőn látható részletei kiváló háttérteremtettek a „két pilléres” teremben szervezett kosztümös fotózáshoz.

A „Múzeumok éjszakája Aquincumban” című rendezvény az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával jött létre.

Lengyelne Kurucz Katalin

Részletek az ókor erotikus irodalmából (Schlanger András, Nyertes Zsuzsa, Borbás Gabi, Papp János)

OKÉ, NÉRÓ AQUINCUMBAN

2007 júliusában, az Óbudai Nyár keretén belül, négy alkalommal követhette nyomon a közönség a két főszereplő kalandjait egy vidám estét eltöltve az Örök Városban és az ókori Aquincumban. A történetet ezt megelőzően az 1980-as évek végén láthatták filmen a mozikban. 2006-ban és 2007-ben „élőben” tekinthették meg a szórakoztató kalandokat Néróval, a kegyetlen római császárral, a gladiátorok csapatával ha nem is a Colosseumban, de a szívünknek talán százszor kedvesebb Aquincumi Múzeum hangulatos romkertjének szabadtéri színpadán.

Kiss József szövegkönyvét Balázs Péter álmodta színpadra. A főbb szerepeket Hajdú István, Fesztbaum Béla, Kerekes József játszották.

Részlet az Oké Néró Aquincumban című előadásból Hajdú István, Kerekes József, Fesztbaum Béla és Milka Júlia

BORSZÍNHÁZ

Az Aquincumi Múzeumban több alkalommal került sor a szüreti időszak ókori ünnepeinek felelevenítésére. Ezek közé tartozott a Liberalia (2003-ban), és a Dionyszia (1993 és 2006). Bennük fedezhetjük fel az ún. Borszínház gyökereit is.

Az antik színházak repertoárjából Arisztophanész Lüsizisztraté című darabjának részletei kerültek bemutatásra a Vidám Színpad művészei közreműködésével. A látogatók Szepes Erika legújabb fordításában gyönyörködhetnek a darab nyelvezetében. A zenei aláfestésről a Trigonon együttes gondoskodott.

Az előadás végén az Első Magyar Bormarketing Ügy-nökség tartott borkóstolót a romterület egyik magánházának lakószobájában. Dúzi Tamás és Vida Péter szekszárdi borászok saját pincészetük bemutatása mellett a borkóstolás művészetével és annak antik gyökereivel ismertették meg a látogatókat.

Részlet Arisztophanész
Lüsizisztraté című darabjából

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGI HÉTVÉGE AQUINCUMBAN

Az Aquincumi Múzeum új állandó kiállítása „Róma Aquincumban” címmel a Kulturális Örökségi Hétvégéhez kapcsolódóan szeptember 14-én nyílt meg. A helytartói palotát és az aquincumi orgonát bemutató kiállítás a múzeum új kiállító helyén, a Szentendrei úton álló volt ELMŰ épületben található. A Kulturális Örökségi Hétvége keretén belül mindkét nap idegenvezetők kalauzolták az érdeklődőket a kiállításokon.

Ezekhez kapcsolódott Kérdő Katalin régésznek a helytartói palotáról és dr. Kaba Melinda régésznek az aquincumi orgonáról tartott előadása. Az eseményt Kemény Kinga orgonajátéka koronázta meg.

Idegenvezetés az Aquincumi Múzeum új kiállítási épületében a Kulturális Örökségi Hétvégén

NIMFA ÜNNEP

Az Aquincumi Múzeum több mint két évtizede szervez a római hagyományokat felelevenítő rendezvényeket. Ennek sorába, új elemként jelent meg a Nimfa ünnep, melyet a római naptár szerint október 13-án tartottak. Erre az időpontra esett az Aquincumi Múzeum Nimfa ünnepe is. A helyszín a Római Strand területe volt. A programok a római egészség és szépségápolás témakörébe vonták be a látogatókat, melyet a forrás csoportnál tartott áldozatbemutató nyitott meg. A szentélykörzet feltárásáról T. Láng Orsolya régész tartott idegenvezetést. Tóth J. Attila „A vizek hasznáról az ókori kultúrákban” címmel tartott előadást. A Biovital-Melissa Egészség és Wellnessközpont a római fürdőház rekonstrukciós épületében gyógymasszázs szolgáltatásban részesítette a nagyközönséget. A gyermekeket kézműves foglalkozás várta: forrásfoglalás makettet építhettek, gemmát és gyógyszertartó szelencét, pánsípot és római mézeskalácsmintát készíthettek. A gyógyfőzeteket és a szépségápolásban használt

botanikai ismerteket Kemendi Ágnes, a gyógyfüvek és gyógymódok kiváló ismerője mutatta be.

A múzeum a rendezvényt egyre bővülő programelemekkel kívánja integrálni az aquincumi hagyomány-őrző programok sorába.

Áldozatbemutató a Római Strand egyik forrásánál

Hajó makett készítés a Művészetek Völgyében

AZ AQUINCUMI MÚZEUM A SZIGET FESZTIVÁLON ÉS A KAPOLCSI MŰVÉSZETEK VÖLGYÉBEN

A 2006. évi sikeres kezdeményezést követően az Aquincumi Múzeum a tavalyi évben is képviseltette magát az ország két nagy nyári rendezvényén, a Sziget fesztiválon és a kapolcsi Művészetek Völgyében.

Kapolcson a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal programjához kapcsolódva az aquincumi polgárváros bemutató tablókiállítás ismertette meg az érdeklődőkkel Budapest római örökségét, s három napon keresztül gyermekfoglalkozás keretében elevenedtek meg „egy ókori birodalom mindennapjai”.

A Sziget fesztiválon a múzeum korhű viseletbe öltözött munkatársai és a Cohors I. Ulcisia Castra hagyományörző csapat tagjai közösen fogadták a múzeum sátrába betérőket, akik római viseletekbe öltözhettek, régészeti témájú előadásokat hallgathattak s kézműves foglalkozásokon vehettek részt. A rendezvény ideje alatt a szigetlakók kedvezményes belépőjeggyel látogathatták a múzeum kiállításait.

Bögi Enikő

EGY ÜNNEPLŐ KIÁLLÍTÁS ÉS EGY SIKERES BÖRZE

2007 novemberében 10. alkalommal került megrendezésre Olaszországban, Paestumban a Borsa Mediterranea del Turismo Archeologico (Mediterrán Régészeti Turisztikai Találkozó), melyen az Aquincumi Múzeum ötödik éve képviselteti magát. Az évforduló alkalmából a szervezők az előző évekhez képest több vendég kiállítót hívtak meg és komoly munkát fektettek a látogatók számának növelésébe is. A konferenciához kapcsolódó kiállításon, a paestumi Hotel Ariston konferenciaközpontjában, már hagyományként az Aquincumi Múzeum munkatársai a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal szakemberével vett részt a paestumi börzén.

A konferencián számos előadás hangzik el a régészet, a kulturális örökség és a kulturális turizmus témakörében több neves olasz és külföldi előadó részvételével. 2007-ben többek között olyan neves szakemberekkel találkoztunk személyesen és cserélhettünk tapasztalatot, mint Lord Colin Renfrew, aki egyben elnyerte a „Paestum Archeologia 2007” díjat is, vagy Andrew Selkirk, a Current World Archaeology főszerkesztője.

Ebben az évben külön teremben kaptak helyet azok a kézművesek, akik bemutató keretében az őskor és az ókor kerámiáit, ékszereit készítették el. Nagyon sok gyerekcsoport vett részt a négy nap alatt a kiállításon, akiknek külön előadáson mutatták be az említett tárgyak történetét, megmunkálását.

A kiállítók között 2007-ben is nem csak országok, tartományok, városok, múzeumok szerepeltek, hanem egyetemek, szakiskolák is. A rendezvényhez most is kapcsolódott előadássorozat, amely mindenekelőtt, a régészeti turizmus, a kulturális kommunikáció, a múzeu-

mi management és a múzeumpedagógia területét ölelte fel. A tavaly már elindult ArcheoVirtual szekció 2007-ben is jelen volt, új lehetőséget adva a múzeumok számára, hiszen itt az európai uniós projektek eredményeit is bemutatták.

Ami még az előadásoknál is hasznosabb, az maga a kiállítás volt. A szálloda hatalmas kiállítóterét a könnyebb tájékozódás érdekében termekre osztották, s a termekben különböző méretű standokon képviseltették magukat a résztvevők. 2007-ben a magyar stand szakmailag és esztétikailag is a legszínvonalasabbak közé volt sorolható.

Ebben az évben kereken 220 kiállító vett részt a börzén, ebből természetesen nagyobb számban a hazaiak képviseltették magukat, ugyanakkor összesen 19 külföldi ország is jelen volt különböző formában. Európából idén még több ország állított fel standot, hiszen például Bulgária, Szerbia, Albánia és Macedónia először kapott helyet, de emellett Magyarország, Görögország, Horvátország, Törökország, Málta, Latin-Amerikából Bolívia, Guatemala, Honduras, Peru,

Afrikából Algéria, Líbia, Marokkó és Tunézia, Ázsiából Üzbegisztán, Szíria standja volt megtalálható a kiállítóhelyeken. Az összes többi kiállító Olaszországból verbuválódott egyetemek, régészeti főfelügyelőségek, tartományok, megyék, városok, utazási irodák, múzeumok, egyéb régészeti szervezetek, illetve folyóirat kiadók voltak.

A kiállítás kiváló kapcsolatteremtési lehetőség a külföldi kollégákkal, utazásszervezőkkel, turisztikai szakemberekkel. A külföldi régészekkel, oktatókkal számos esetben sikerült könyvet vagy hasznos információt cserélni, illetve a jövőre nézve közös projekteket tervezni. Különösen fontosnak tartjuk, hogy a nápolyi Orsola Benincasa Egyetemmel szakmai könyveket tudtunk cserélni, illetve Dr. Mario Pagano (Soprintendenza i Beni Archeologici del Molise) szintén felvette velünk a kapcsolatot, hasonló céllal.

De nemcsak a szakmával vagy a turisztika képviselőivel kerültünk kapcsolatba, hiszen sok olyan laikus látogató érkezett a standra, akik érdeklődtek Magyarországgal kapcsolatban, vagy már jártak nálunk. Ta-

Lord Colin Renfrew régész és Andrew Selkirk a Current World Archaeology főszerkesztője T. Láng Orsolyával az Aquincumi Múzeum régészével és Papp Tímeával a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal munkatársával beszélget

nárok is felkerestek, hiszen egyre több iskolai kirándulást szerveznek országunkba, ezért is fontos, hogy egyre több kiadvány, ismertető anyag jelenjen meg e témában.

A sajtó képviselőit több helyi és regionális televízió készített interjút T. Láng Orsolya régésszel, melyben a magyarországi lelőhelyekről, régészeti bemutatóhelyekről és látnivalókról kérdezték. A kívitt képanyag, az ország kulturális nevezetességeiről levetített film és műtárgymásolatok szintén felkeltették az érdeklődést Magyarország kultúrája, régészeti és művészeti emlékei iránt. Olyan utazásszervezővel is találkoztunk, aki a sajtó munkatársait hozná szívesen

Magyarországra, amelynek keretén belül természetesen elsősorban a kultúrával, a történelemmel kapcsolatos helyeket látogatnák meg.

Összegezve elmondható, hogy 2007-ben az eddigi évek legsikeresebb börczójét tudhatjuk magunk mögött. Éppen ezért részvételünk a jövőben is igen fontos lehet, mivel lehetőség van ezen a fórumon az Aquincumi Múzeum és nem utolsó sorban Magyarország és a magyar kultúra képviselőit, de mindezek mellett az Európai Unión belüli szakmai kapcsolatok, a tudományos munka elősegítésére, ápolására is.

Csaplárné Csépanyi Andrea

RÓMA AQUINCUMBAN

Játékos kiállítási vezető gyermekeknek

2007-ben új könyvecskével gazdagodott az Aquincumi Múzeum kiadványainak sora. Az évről-évre megjelenő tudományos-tájékoztató munkák mellé új célközönséget, a gyermekeket megszólító füzetet jelentettünk meg. Mindenképpen hiánypótló a mű, mert múzeumunknak eddig nem volt ennek a korosztálynak szóló kiadványa, pedig látogatóink közel felét iskoláskorúak alkotják.

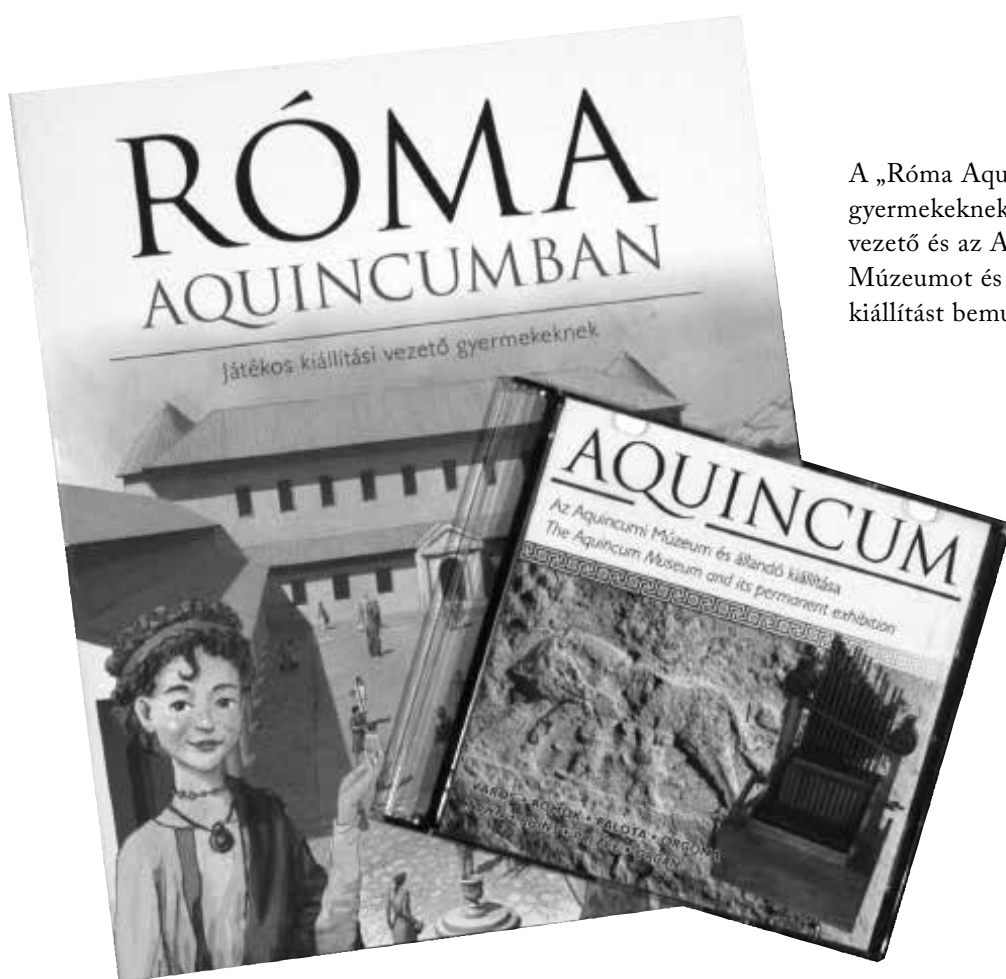
A foglalkoztató füzetrel a két új állandó kiállításunkat szeretnénk játékos formában megismertetni a hozzánk látogató gyerekekkel. A magyarázó szövegek mellett számos fejtörő, rejtvény és sok illusztráció hozza közelebb az egykori Budapest területén élő rómaiak életét. Szerettünk volna egy olyan kiadványt

készíteni, ami a sokszor kötelező múzeumlátogatás után nem landol egy fiók mélyén, ezért a füzetet úgy terveztük, hogy a feladatokat ne csupán a kiállítás megtekintése alkalmával oldhassák meg a gyerekek, hanem otthon vagy akár közösen az iskolában is foglalkozhassanak vele.

Mi sem bizonyítja jobban, hogy nagy szükség volt már egy gyermekeknek szóló könyvre, mint a megjelenés óta eladott példányszám.

Reméljük, folyamatot indítottunk el és az Aquincumi Múzeum romkertjéhez és kőtárához is készülhet majd gyermekeknek szóló játékos vezető.

Ódor Bernadett

A „Róma Aquincumban” című gyermekeknek szóló kiállítási vezető és az Aquincumi Múzeumot és az állandó kiállítást bemutató CD ROM

Mozaikrakás a Hercules villa kertjében

FABRICA MUSIVARIA

Római Mozaikműhely Aquincumban

Az Aquincumi Múzeumhoz tartozó, különleges római mozaikpadlókat őrző Hercules villa csak előzetes bejelentkezéssel látogatható, de 2007 júniusában két napra megnyitotta kapuit a római kor és a mozaikművészet iránt érdeklődő látogatók előtt.

Célunk volt, hogy a nagyközönség körében kevésbé ismert, egyedülálló római emlékeket őrző helyszínt népszerűsítsük egy ismeretterjesztést és képzőművészetet ötvöző program keretében. Az aquincumi katonaváros egykori, előkelő lakóépületének maradványait őrző kismúzeum hangulatos belső parkja, s az eredeti helyükön megtekinthető freskó- és mozaikmaradványok kiváló helyszínt biztosítottak az antik díszítőművészetet bemutató rendezvénynek.

Az érdeklődők idegenvezetés során ismerkedtek a helyszínnel, s Kirchoff Anita régész előadását hallgathatták meg az antik freskó-, és mozaikkészítésről.

Jakab Zoltán és Vizsralek Nóra iparművészek az antik mintakönyvekkel, alapanyagokkal és készítési technikákkal ismertették meg a látogatókat, akik a bemutatót követően maguk is kipróbálhatták az egykori musivarius mesterek munkáját, mozaikot és freskót készíthettek római kori minták felhasználásával.

A rendezvény a helyszín befogadóképességéhez mérten, a vártnál nagyobb létszámú közönséget vonzott. A látogatók közt minden korosztály képviseltette magát, nagyszülők és unokák ugyanolyan lelkesedéssel rakták a mozaikokat. A látogatószám alakulására és a résztvevők pozitív visszajelzéseire alapozva 2008-ban is meghirdetjük a programot, melynek megvalósításában az előző év tapasztalataiból okulva kisebb változtatásokat is tervezünk.

Bögi Enikő

ÓKORI SZÜNIDÖDŐ AQUINCUMBAN

A népszerű Szünidődő sorozat részeként hagyományosan Aquincumban megrendezett Ókori Szünidődő 2007-ben is sok látogatót vonzott.

A rendezvény első napján T. Láng Orsolya régész mutatta be az érdeklődőknek a „Találtak-e már aranyat?” című kiállítást. A vezetést követően a romkert egy árnyékos helyén felállított asztaloknál a gyerekek a kiállításban látott tárgyakhoz kapcsolódó kézműves foglalkozásokon vehettek részt. Nagy Árpádné tanárnő vezetésével bronz-, és római kori agyagedények apró másolatait alkották meg, valamint római pénzérmét készíthettek gipszöntéssel. A lányok körében nagy népszerűségnek örvendett a római stílusú ékszerek készítése. A hőségtől vissza nem riadó, vállalkozó kedvű gyerekek pedig alaprajzzal és játéklappal a kezükben indultak felfedezőútra a múzeum romkertjébe, a „Romkerti Kincskeresés” nevet viselő játék keretében.

A rendezvény második napja a gladiátorok izgalmas világába kalauzolta az érdeklődőket. A játékok helyszínéül szolgáló amfiteátrum megtekintését követően a gyerekek gladiátor felszerelést (kardot, pajzsot, dárdát) készítettek, majd a Familia Gladiatoria hagyományörző egyesület közreműködésével ismerkedtek az amfiteátrumok harcosainak életével, s a gladiátor felszerelést magukra öltve küzdhettek egymással. A „győztesek” G. Marek Katalin tanárnő irányításával készült babérkoszorúkkal koronázhatták meg magukat.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a visszajáró „törzsvendegeink” mellett évről-évre egyre több új látogató is bekapcsolódik a programba, s mindent megteszünk annak érdekében, hogy a rendezvény sikere a jövőben is töretlen maradjon.

Bögi Enikő

Az „Ókori Szünidődő” programjában résztvevő gyerekek a maguk készítette katonai felszerelés tárgyaival a múzeum kőtárában

Rajzpályázat felhívás:

MIT LÁTHATOTT MÁTYÁS KIRÁLY AQUINCUM EMLÉKEIBŐL?

Az Aquincumi Múzeum rajzpályázata 10-14 éves gyerekeknek

Az antik világot újra felfedező reneszánsz kor idején divattá vált az ókori maradványok közül előkerült tárgyak gyűjtése. Mátyás király műkincsgyűjteménye is számos aquincumi emléket tartalmazott. A „Reneszánsz év” és Mátyás megkoronázásának 550. évfordulója alkalmából az Aquincumi Múzeum rajzpályázatot hirdet 10-14 éves, budapesti diákok részére.

A pályázat témája:

„Mit láthatott Mátyás király Aquincum emlékeiből?”

A témát tágan értelmezzük. Nemcsak olyan rajzokat várunk, melyek a Mátyás műkincsgyűjteményében elhelyezett aquincumi tárgyakat, műemlékeket ábrázolják, saját korának környezetében, hanem olyanokat is, melyek azt a környezetet mutatják be, amit Mátyás az ókori Aquincum maradványaiból láthatott a 15. században.

A pályázat elbírálása során figyelembe vesszük az esztétikai szempontok mellett a történeti hűséget is. Utóbbihoz segédanyag és az ajánlott olvasmányok jegyzéke megtalálható a múzeum honlapján: www.aquincum.hu.

Pályázhatnak iskolák és egyéni résztvevők bármilyen eszközzel (rajz, vízfesték, filctoll stb.), bármilyen technikával (grafika, festmény stb.) készült, maximum A2-es méretű rajzzal.

Az alkotások hátoldalán kérjük feltüntetni a pályázó nevét, elérhetőségeit (lakcím, telefonszám, e-mail cím, iskola, rajztanár neve) és életkorát.

Eredményhirdetés s a díjazott rajzokból készült kiállítás megnyitója:

2008. december 20-án, a múzeum kiállító épületében (1031 Bp., Szentendrei út 135.)
a Saturnalia című rendezvény keretén belül.

A pályázatokat korcsoportonként értékeljük (10-12 évesek, 13-14 évesek külön kategóriában),
s a legjobb rajzok készítői értékes múzeumi ajándéksomagot kapnak.

Beküldési határidő: 2008. november 15.

Cím: BTM Aquincumi Múzeum, 1031 Budapest, Záhony u. 4.
A pályázatok beadhatók postai úton vagy személyesen (hétköznap 8–16 óráig)
A borítékra kérjük ráírni: „Mit láthatott Mátyás király Aquincum emlékeiből?”

Információ kérhető:

Aquincumi Múzeum, Közönségkapcsolati csoport,
telefon: 430-1081; e-mail: aquincum@aquincum.hu

RÖVID HÍREK

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságának XVII. Közgyűlése az Aquincumi Múzeum új kiállítási épületében

Kínai kulturális delegáció látogatása az Aquincumi Múzeumban (Tong Ming-kang: Kína Régészeti Főhivatal elnöke, Guo Zahn, az ICOMOS alelnöke, Szu Gui-fen, Guangdong Tartomány Régészeti Főhivatal Nemzetközi Osztályának vezetője, Zhang Jian-xin: Országos Régészeti Főhivatal Nemzetközi Osztálya vezetője)

Steven Saylor amerikai író Budapestre látogatott Róma című könyvének magyarországi, könyvheti megjelenésére. 2007. május 30-án felkereste az Aquincumi Múzeumot

Budapest Főváros Önkormányzatának sajtótájékoztatója (Demszky Gábor főpolgármester és Horváth Csaba főpolgármester-helyettes) Budapest 2007. évi kulturális fejlesztéseiről

FELHÍVÁS

„Historia est magistra vitae”
(Cicero)

A Budapesti Történeti Múzeum Aquincumi Múzeuma létrehozta az Aquincum Baráti Kört. A Baráti Kör célja az antik kultúra népszerűsítése, terjesztése, az ókori hagyományok felelevenítése, az Aquincumi Múzeum tevékenységének ismertetése és segítése. E célok megvalósítása érdekében programokat, rendezvényeket szervez, előadásokat tart, kapcsolatot teremt a Magyarországon és a külföldön működő antik hagyományokat őrző csoportokkal. A Baráti Kör tagja lehet minden 14. életévét betöltött állampolgár, aki vonzódik az antik eszményekhez, becsüli az antik értékeket és úgy érzi tenni is képes azért, hogy a birtokunkban lévő kincset megőrizzük és továbbadjuk. A Baráti Kör tagjai az Aquincumi Múzeumot és programjait ingyen látogathatják, időről-időre betekinhetnek a múzeumban folyó munkába illetve értesülhetnek az új kutatási eredményekről. Szeretettel várunk minden érdeklődőt az Aquincum Baráti Kör sorába. *Elérhetőségünk: 1031 Budapest, Záhony utca 4. vagy (06-1) 45-40-438*

1 %

Az Aquincumi Múzeum egyesülete, az Aquincum Baráti Kör a 2007. évben is élt azzal a lehetőséggel, hogy a személyi jövedelemadó 1 %-át megkaphassa. A 91.289 forintos összeget a látogatók tájékoztatását szolgáló kiadványok megjelentetésére fordította a kör. A támogatást ezúton is köszönjük!

Adószámunk: 19023384-2-41.

A 2008. évi költőverseny felhívása

A Pannon Művészet Alapítvány, a Magyar Írószövetség Költői Szakosztálya és az Aquincumi Múzeum meghirdeti a

XI. AQUINCUMI KÖLTŐVERSENYT!

Klasszikus formában írt (alkaioszi, szapphoi, anakreoni, aszklepiádészi, hexameter, disztichon, leoninus, stb.) pályaművet várunk, egy pályázatban legfeljebb kettőt. Egy-egy vers terjedelme ne legyen több 32 sornál.

A téma ebben az évben:

Ősök emlékezete

Beérkezési határidő: 2008. május 5.

A pályaműveket a Magyar Írószövetség címére várjuk: 1062 Budapest, Bajza u. 18.

A borítékon tüntessék fel: XI. Aquincumi Költőverseny.

Zárt borítékban kérjük mellékelni a nevet és a lakcímet.

A pályaműveket előzsűri bírálja el.

A döntőbe jutott versekről az Írószövetség május 19-től ad tájékoztatást (322-88-40).

Döntő és eredményhirdetés: 2008. május 31. 14.00
Aquincumi Múzeum, Bp., III. ker., Szentendrei út 139.

A műveket a Vidám Színpad művészei szövegezik meg.

Közreműködik a Trigonon Együttes.

I. díj: Arannyal ékesített babérkoszorú.

II. díj: Ezüsttel ékesített babérkoszorú.

III. díj: Bronzzal ékesített babérkoszorú.

Közönségszavazással.

Különdíjak.

Epigrammaíró verseny a helyszínen megadott témában.